

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ № 3-дп/26
про закриття дисциплінарної справи

15 січня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Сукач О.С., Фомінова Р.М., за участі голови дисциплінарної палати КДКА Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1, –

ВСТАНОВИЛА:

Рішенням № Х-009/2025 Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 18 жовтня 2025 року було частково задоволено скаргу директора ВША НААУ Савви Кузьменка на рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області від 30.01.2025 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-1.

Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі дисциплінарної палати від 30.01.2025 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-1 було скасоване та ухвалене нове рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-1.

Матеріали дисциплінарної справи направлено до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області на стадію розгляду дисциплінарної справи.

Порушуючи дисциплінарну справу за результатами перевірки доводів скарги директора ВША НААУ Савви Кузьменка, ВКДКА виходила з таких міркувань:

Відповідно до п.п. 11 Порядку про підвищення кваліфікації адвокатів України ВША НААУ готує і передає НААУ інформацію для розміщення в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами.

За поданою інформацією ВША НААУ адвокатом не підвищувалась кваліфікація протягом 2019-2023 років.

Відповідно до ч. 1 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Частиною 2 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що дисциплінарне провадження це процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Дисциплінарними проступками, згідно частини 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», є порушення вимог несумісності; порушення присяги адвоката України; порушення правил адвокатської етики; розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Відповідно до ст. 37 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон) дисциплінарне провадження складається з таких стадій: 1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; 2) порушення дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Процедуру здійснення дисциплінарного провадження на кожній із вказаних вище стадій врегульовано ст.ст.38,39,40,41 цього Закону.

На стадії проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката встановлюються наявність чи відсутність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Відповідно до ч.1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний:

- 1) дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики;
- 2) на вимогу клієнта надати звіт про виконання договору про надання правничої допомоги;
- 3) невідкладно повідомляти клієнта про виникнення конфлікту інтересів;
- 4) підвищувати свій професійний рівень;
- 5) виконувати рішення органів адвокатського самоврядування;
- 6) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правничої допомоги.

Відповідно до ст. 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення з'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України є обов'язковими до виконання всіма адвокатами.

Відповідно до абз.3 ст.11 Правил адвокатської етики, адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни в чинному законодавстві.

Відповідно до абз.2 ст.12 Правил адвокатської етики, адвокат зобов'язаний виконувати законні рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції, що не виключає можливості їх оскарження у встановленому законом порядку.

Відповідно до абз.1 ст. 65 ПАЕ, адвокат зобов'язаний виконувати рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції в спосіб, передбачений Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Відповідно до п.17 Порядку №111 підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням РАУ від 21.09.2019 р., та п.16 Порядку №63 підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням РАУ від 03.07.2021 р., всі адвокати, інформація про яких внесена до ЄРАУ, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію).

Перевіряючи висновки КДКА регіону, ВКДКА звертає увагу, що згідно зі ст.33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ст.2 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, дисциплінарним провадженням визнається процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Отже, визначальним при прийнятті рішення про порушення або відмову у порушенні дисциплінарної справи у дисциплінарній справі стосовно адвоката є встановлення у діях адвоката наявності чи відсутності ознак дисциплінарного проступку.

На етапі вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи КДКА не дає правової оцінки діям адвоката, з приводу яких надійшла скарга. На цій стадії КДКА з'ясовує наявність ознак дисциплінарного проступку як підстави для відкриття дисциплінарної справи, тоді як під час розгляду дисциплінарної справи КДКА вже надаватиме правову кваліфікацію того, що адвокату поставлено за провини та надавати оцінку наданим сторонами доказам.

До того ж сам факт відкриття дисциплінарної справи не вказує, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок; для такого висновку (чи для спростування того, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок) КДКА повинна з'ясувати усі обставини, що на етапі відкриття дисциплінарної справи зробити не може. Такого висновку дійшов Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у постанові від 20.02.2019 року по справі 822/570/17.

Таким чином, ВКДКА робить висновок, що в діях адвоката, які виразилися у не підвищенні кваліфікації за 2019-2023 рр., наявні ознаки: порушення правил адвокатської етики (а саме, статей 11,65 ПАЕ); неналежного виконання професійних обов'язків, визначених ст. 21 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (в частині дотримання правил адвокатської етики; підвищення свого професійного рівня та виконання рішень органів адвокатського самоврядування); невиконання рішень органів адвокатського самоврядування (а саме рішення РАУ від 21.09.2019 р. № 111, яким затверджено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція) та рішення РАУ від 03.07.2021 №63, яким затверджено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція) з наступними змінами та доповненнями.

Перевіrivши факти, викладені у скарзі директора ВША НААУ Савви Кузьменка про порушення дисциплінарного провадження та притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката Особа-1 за не підвищення кваліфікації протягом 2019-2023 років, ознайомившись з усіма матеріалами дисциплінарного провадження, дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до наступного висновку:

Згідно зі статтею 7 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року №120 (далі - Положення №120), дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється в особливому порядку. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному покаранню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

За частинами першою, третьою статті 41 Закону №5076-VI за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи. Рішення дисциплінарної палати приймається більшістю голосів від її загального складу, крім рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, яке приймається двома третинами голосів від її загального складу.

При прийнятті рішення по даній справі, дисциплінарна палата КДКА Сумської області враховує висновки Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у постанові від 25.09.2025 року по справі №420/32072/23, які полягають у наступному:

«Скаржник доводить, що вказаний дисциплінарний проступок має триваючий характер і моментом його припинення є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, тому в межах спірних правовідносин не збіг установлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI річний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності і позивача правомірно притягнуто до дисциплінарної відповідальності за весь період непідвищення кваліфікації.

Надаючи оцінку наведеним у касаційній скарзі доводам та вимогам у межах вказаної підстави касаційного оскарження, колегія суддів керується таким.

Пунктом 4 частини першої статті 21 Закону №5076-VI, якому кореспондують положення статті 11 Правил адвокатської етики, пункт 16 Порядку №63 та ін., визначено обов'язок адвоката під час здійснення адвокатської діяльності підвищувати свій професійний рівень.

Правила, якими має послуговуватися адвокат з метою належного виконання цього обов'язку, унормовано Порядком №63.

Пунктом 23 Порядку №63 визначено, що звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року. Вищою школою адвокатури НААУ ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката. У разі відсутності необхідної кількості балів в заліковій картці обліку балів з підвищення кваліфікації адвоката Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката у КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в ЄРАУ, про вчинення інших порушень ці дані повинні бути враховані при розгляді дисциплінарної справи.

Отже, за змістом наведених правових норм, всі адвокати, інформація про яких внесена до ЄРАУ, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію). Належне виконання цього обов'язку передбачає потребу набрання адвокатом певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**.

Водночас Вища школа адвокатури НААУ веде особисту картку обліку залікових балів адвоката і в разі відсутності у цій картці необхідної кількості балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища

школа адвокатури зобов'язана проінформувати, зокрема, відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку.

Це означає, що у разі невиконання або неналежного виконання адвокатом обов'язку з підвищення кваліфікації, Вища школа адвокатури зобов'язана інформувати відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Нормативне запровадження такого інформування вочевидь має переслідувати певну легітимну мету зі зрозумілими і очікуваними наслідками.

З огляду на обставини цієї справи, варто констатувати, що інформація про порушення адвокатом Порядку №63 може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката.

Нормативний зміст положень розділу VI «Дисциплінарна відповідальність адвоката» Закону №5076-VI (статті 33-42), яким кореспондують норми Положення №120, визначає процедуру, за якою відомості, що можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, підлягають обов'язковій перевірці з вирішенням питання щодо наявності або відсутності підстав для порушення дисциплінарної справи щодо адвоката та подальшим її розглядом, за наявності для цього підстав, і ухваленням відповідного рішення. При цьому, Закон встановлює для дисциплінарного органу присічний строк в один рік для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності з моменту вчинення дисциплінарного проступку.

З іншого боку Закон №5076-VI не передбачає для дисциплінарного органу дискреції на власний розсуд протягом невизначеного періоду часу не реагувати на отриману інформацію, що може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, та, тим більше, без будь-яких часових обмежень використати її як підставу притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності в майбутньому.

Суд наголошує, що наразі йдеться про відомості щодо поведінки адвоката, які можуть вказувати на вчинення ним окремого дисциплінарного проступку, як у справі, що переглядається, де непідвищення позивачем кваліфікації розцінено саме таким чином (згідно з пунктом 193 спірного рішення, ВКДКА вбачає в цих діях дисциплінарні проступки триваючого характеру), а не як кваліфікуючу ознаку у межах оцінки іншого порушення (що за пунктом 23 Порядку №63, є обов'язковим для врахування).

Беручи до уваги наведене, колегія суддів дійшла висновку, що оскільки звітним періодом з виконання адвокатами обов'язку щодо підвищення кваліфікації є календарний рік, з 01 січня до 31 грудня кожного року, й у кожному разі відсутності в адвоката за такий період необхідної кількості балів Вища школа адвокатури НААУ зобов'язана інформувати, зокрема, відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку №63, то, якщо ця інформація може мати наслідком притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, встановлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI присічний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності - протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку, має застосовуватися щодо кожного з таких випадків.

Оскільки за обсягом установлених у справі обставин, рішення КДКА Одеської області, яке скасовано оскаржуваним рішенням ВКДКА від 27 жовтня 2023 року, прийнято 25 липня 2023 року, суд апеляційної інстанції дійшов правильного висновку, що на цей час строк притягнення позивача до дисциплінарної відповідальності за непідвищення кваліфікації за 2020 та 2021 роки минув, тому, застосовуючи до позивача дисциплінарне стягнення за непідвищення ним кваліфікації у 2022 році, що мало місце у межах установлених Законом строків, відповідач не мав правових підстав констатувати системність цього порушення як його кваліфікуючу ознаку.»

«З огляду на викладене, Верховний Суд вважає правильним висновок суду апеляційної інстанції про наявність правових підстав для визнання протиправним та скасування рішення ВКДКА від 27 жовтня 2023 року №Х-001/2023.

Посилання скаржника, як підставу касаційного оскарження, на неврахування апеляційним судом висновків, викладених у постанові від 09 серпня 2019 року у справі №1540/4358/18 щодо обрахування строку притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів у разі вчинення ними триваючих порушень, а також його доводи, що моментом припинення поставленого позивачеві у провину триваючого правопорушення, є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, колегія суддів відхиляє.»

Ч.1 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;

3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

Відповідно до ч.2 ст. 35 цього Закону адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Дисциплінарною палатою встановлено, що адвокат Особа-1 не виконала вимоги з підвищення кваліфікації за 2019-2023 роки, у профайлі адвоката Особа-1 в ЄРАУ відсутні відомості про виконання нею обов'язкових вимог з підвищення кваліфікації у період з 2019 по 2023 роки, вона не набрала певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**, що свідчить про наявність складу дисциплінарного проступку в її діях.

Вища школа адвокатури не інформувала раду адвокатів Сумської області та КДКА Сумської області про порушення адвокатом Особа-1 Порядку №63 **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Відповідно до ч.2 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» терміни притягнення адвоката Особи-1 за вчинені у 2019-2023 рр. дисциплінарні проступки сплинули, через що вона не може бути притягнута до дисциплінарної відповідальності.

Проаналізувавши встановлені обставини та оцінивши усі докази у справі, дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до висновку про наявність в діях адвоката Особа-1 складу дисциплінарного проступку, проте відсутні підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, оскільки на цей час строк притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за непідвищення кваліфікації за 2019-2023 роки минув.

У зв'язку з цим дисциплінарна палата КДКА Сумської області вважає за потрібне закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області одногосно (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1 у зв'язку з закінченням терміну притягнення до дисциплінарної відповідальності.
2. Рішення про закриття дисциплінарної справи направити адвокату Особи-1 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України.
3. Дане рішення про закриття дисциплінарної справи стосовно адвоката Особи-1 направити особі, що ініціювала дисциплінарне провадження - ВКДКА.

Відповідно до ч.1 ст. 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду. Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ №2-дп/26
про закриття дисциплінарної справи

15 січня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Сукач О.С., Фомінова Р.М., за участі голови дисциплінарної палати КДКА Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1, –

ВСТАНОВИЛА:

Рішенням № Х-008/2025 Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 18 жовтня 2025 року було частково задоволено скаргу директора ВША НААУ Савви Кузьменка на рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області від 30.01.2025 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-1.

Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі дисциплінарної палати від 30.01.2025 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-1 було скасоване та ухвалене нове рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-1.

Матеріали дисциплінарної справи направлено до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області на стадію розгляду дисциплінарної справи.

Порушуючи дисциплінарну справу за результатами перевірки доводів скарги директора ВША НААУ Савви Кузьменка, ВКДКА виходила з таких міркувань:

Відповідно до п.п. 11 Порядку про підвищення кваліфікації адвокатів України ВША НААУ готує і передає НААУ інформацію для розміщення в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами.

За поданою інформацією ВША НААУ адвокатом не підвищувалась кваліфікація протягом 2019-2023 років.

Відповідно до ч. 1 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Частиною 2 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що дисциплінарне провадження це процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Дисциплінарними проступками, згідно частини 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», є порушення вимог несумісності; порушення присяги адвоката України; порушення правил адвокатської етики; розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Відповідно до ст. 37 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон) дисциплінарне провадження складається з таких стадій: 1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; 2) порушення дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Процедуру здійснення дисциплінарного провадження на кожній із вказаних вище стадій врегульовано ст.ст.38,39,40,41 цього Закону.

На стадії проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката встановлюються наявність чи відсутність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Відповідно до ч.1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний:

- 1) дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики;
- 2) на вимогу клієнта надати звіт про виконання договору про надання правничої допомоги;
- 3) невідкладно повідомляти клієнта про виникнення конфлікту інтересів;
- 4) підвищувати свій професійний рівень;
- 5) виконувати рішення органів адвокатського самоврядування;
- 6) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правничої допомоги.

Відповідно до ст. 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення з'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України є обов'язковими до виконання всіма адвокатами.

Відповідно до абз.3 ст.11 Правил адвокатської етики, адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни в чинному законодавстві.

Відповідно до абз.2 ст.12 Правил адвокатської етики, адвокат зобов'язаний виконувати законні рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції, що не виключає можливості їх оскарження у встановленому законом порядку.

Відповідно до абз.1 ст. 65 ПАЕ, адвокат зобов'язаний виконувати рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції в спосіб, передбачений Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Відповідно до п.17 Порядку №111 підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням РАУ від 21.09.2019 р., та п.16 Порядку №63 підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням РАУ від 03.07.2021 р., всі адвокати, інформація про яких внесена до ЄРАУ, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію).

Перевіряючи висновки КДКА регіону, ВКДКА звертає увагу, що згідно зі ст.33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ст.2 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, дисциплінарним провадженням визнається процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Отже, визначальним при прийнятті рішення про порушення або відмову у порушенні дисциплінарної справи у дисциплінарній справі стосовно адвоката є встановлення у діях адвоката наявності чи відсутності ознак дисциплінарного проступку.

На етапі вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи КДКА не дає правової оцінки діям адвоката, з приводу яких надійшла скарга. На цій стадії КДКА з'ясовує наявність ознак дисциплінарного проступку як підстави для відкриття дисциплінарної справи, тоді як під час розгляду дисциплінарної справи КДКА вже надаватиме правову кваліфікацію того, що адвокату поставлено за провини та надавати оцінку наданим сторонами доказам.

До того ж сам факт відкриття дисциплінарної справи не вказує, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок; для такого висновку (чи для спростування того, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок) КДКА повинна з'ясувати усі обставини, що на етапі відкриття дисциплінарної справи зробити не може. Такого висновку дійшов Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у постанові від 20.02.2019 року по справі 822/570/17.

Таким чином, ВКДКА робить висновок, що в діях адвоката, які виразилися у не підвищенні кваліфікації за 2019-2023 рр., наявні ознаки: порушення правил адвокатської етики (а саме, статей 11,65 ПАЕ); неналежного виконання професійних обов'язків, визначених ст. 21 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (в частині дотримання правил адвокатської етики; підвищення свого професійного рівня та виконання рішень органів адвокатського самоврядування); невиконання рішень органів адвокатського самоврядування (а саме рішення РАУ від 21.09.2019 р. № 111, яким затверджено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція) та рішення РАУ від 03.07.2021 №63, яким затверджено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція) з наступними змінами та доповненнями.

Перевіривши факти, викладені у скарзі директора ВША НААУ Савви Кузьменка про порушення дисциплінарного провадження та притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката Особа-1 за не підвищення кваліфікації протягом 2019-2023 років, ознайомившись з усіма матеріалами дисциплінарного провадження, дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до наступного висновку:

Згідно зі статтею 7 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року №120 (далі - Положення №120), дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється в особливому порядку. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному покаранню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

За частинами першою, третьою статті 41 Закону №5076-VI за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи. Рішення дисциплінарної палати приймається більшістю голосів від її загального складу, крім рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, яке приймається двома третинами голосів від її загального складу.

При прийнятті рішення по даній справі, дисциплінарна палата КДКА Сумської області враховує висновки Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у постанові від 25.09.2025 року по справі №420/32072/23, які полягають у наступному (дослівно):

«Скаржник доводить, що вказаний дисциплінарний проступок має триваючий характер і моментом його припинення є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, тому в межах спірних правовідносин не збіг установлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI річний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності і позивача правомірно притягнуто до дисциплінарної відповідальності за весь період непідвищення кваліфікації.

Надаючи оцінку наведеним у касаційній скарзі доводам та вимогам у межах вказаної підстави касаційного оскарження, колегія суддів керується таким.

Пунктом 4 частини першої статті 21 Закону №5076-VI, якому кореспондують положення статті 11 Правил адвокатської етики, пункт 16 Порядку №63 та ін., визначено обов'язок адвоката під час здійснення адвокатської діяльності підвищувати свій професійний рівень.

Правила, якими має послуговуватися адвокат з метою належного виконання цього обов'язку, унормовано Порядком №63.

Пунктом 23 Порядку №63 визначено, що звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року. Вищою школою адвокатури НААУ ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката. У разі відсутності необхідної кількості балів в заліковій картці обліку балів з підвищення кваліфікації адвоката Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката у КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в ЄРАУ, про вчинення інших порушень ці дані повинні бути враховані при розгляді дисциплінарної справи.

Отже, за змістом наведених правових норм, всі адвокати, інформація про яких внесена до ЄРАУ, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію). Належне виконання цього обов'язку передбачає потребу набрання адвокатом певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**.

Водночас Вища школа адвокатури НААУ веде особисту картку обліку залікових балів адвоката і в разі відсутності у цій картці необхідної кількості балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища

школа адвокатури зобов'язана проінформувати, зокрема, відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку.

Це означає, що у разі невиконання або неналежного виконання адвокатом обов'язку з підвищення кваліфікації, Вища школа адвокатури зобов'язана інформувати відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Нормативне запровадження такого інформування вочевидь має переслідувати певну легітимну мету зі зрозумілими і очікуваними наслідками.

З огляду на обставини цієї справи, варто констатувати, що інформація про порушення адвокатом Порядку №63 може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката.

Нормативний зміст положень розділу VI «Дисциплінарна відповідальність адвоката» Закону №5076-VI (статті 33-42), яким кореспондують норми Положення №120, визначає процедуру, за якою відомості, що можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, підлягають обов'язковій перевірці з вирішенням питання щодо наявності або відсутності підстав для порушення дисциплінарної справи щодо адвоката та подальшим її розглядом, за наявності для цього підстав, і ухваленням відповідного рішення. При цьому, Закон встановлює для дисциплінарного органу присічний строк в один рік для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності з моменту вчинення дисциплінарного проступку.

З іншого боку Закон №5076-VI не передбачає для дисциплінарного органу дискреції на власний розсуд протягом невизначеного періоду часу не реагувати на отриману інформацію, що може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, та, тим більше, без будь-яких часових обмежень використати її як підставу притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності в майбутньому.

Суд наголошує, що наразі йдеться про відомості щодо поведінки адвоката, які можуть вказувати на вчинення ним окремого дисциплінарного проступку, як у справі, що переглядається, де непідвищення позивачем кваліфікації розцінено саме таким чином (згідно з пунктом 193 спірного рішення, ВКДКА вбачає в цих діях дисциплінарні проступки триваючого характеру), а не як кваліфікуючу ознаку у межах оцінки іншого порушення (що за пунктом 23 Порядку №63, є обов'язковим для врахування).

Беручи до уваги наведене, колегія суддів дійшла висновку, що оскільки звітним періодом з виконання адвокатами обов'язку щодо підвищення кваліфікації є календарний рік, з 01 січня до 31 грудня кожного року, й у кожному разі відсутності в адвоката за такий період необхідної кількості балів Вища школа адвокатури НААУ зобов'язана інформувати, зокрема, відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку №63, то, якщо ця інформація може мати наслідком притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, встановлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI присічний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності - протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку, має застосовуватися щодо кожного з таких випадків.

Оскільки за обсягом установлених у справі обставин, рішення КДКА Одеської області, яке скасовано оскаржуваним рішенням ВКДКА від 27 жовтня 2023 року, прийнято 25 липня 2023 року, суд апеляційної інстанції дійшов правильного висновку, що на цей час строк притягнення позивача до дисциплінарної відповідальності за непідвищення кваліфікації за 2020 та 2021 роки минув, тому, застосовуючи до позивача дисциплінарне стягнення за непідвищення ним кваліфікації у 2022 році, що мало місце у межах установлених Законом строків, відповідач не мав правових підстав констатувати системність цього порушення як його кваліфікуючу ознаку.»

«З огляду на викладене, Верховний Суд вважає правильним висновок суду апеляційної інстанції про наявність правових підстав для визнання протиправним та скасування рішення ВКДКА від 27 жовтня 2023 року №Х-001/2023.

Посилання скаржника, як підставу касаційного оскарження, на неврахування апеляційним судом висновків, викладених у постанові від 09 серпня 2019 року у справі №1540/4358/18 щодо обрахування строку притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів у разі вчинення ними триваючих порушень, а також його доводи, що моментом припинення поставленого позивачеві у провину триваючого правопорушення, є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, колегія суддів відхиляє.»

Ч.1 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;

3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

Відповідно до ч.2 ст. 35 цього Закону адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Дисциплінарною палатою встановлено, що адвокат Особа-1 не виконав вимоги з підвищення кваліфікації за 2019-2023 роки, у профайлі адвоката Особа-1 в ЄРАУ відсутні відомості про виконання ним обов'язкових вимог з підвищення кваліфікації у період з 2019 по 2023 роки, він не набрав певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**, що свідчить про наявність складу дисциплінарного проступку в його діях.

Вища школа адвокатури не інформувала раду адвокатів Сумської області та КДКА Сумської області про порушення адвокатом Особа-1 Порядку №63 **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Відповідно до ч.2 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» терміни притягнення адвоката Особа-1 за вчинені у 2019-2023 рр. дисциплінарні проступки сплинули, через що він не може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності.

Проаналізувавши встановлені обставини та оцінивши усі докази у справі, дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до висновку про наявність в діях адвоката Особа-1 складу дисциплінарного проступку, проте відсутні підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, оскільки на цей час строк притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за непідвищення кваліфікації за 2019-2023 роки минув.

У зв'язку з цим дисциплінарна палата КДКА Сумської області вважає за потрібне закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області одногосно (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1 у зв'язку з закінченням терміну притягнення до дисциплінарної відповідальності.
2. Рішення про закриття дисциплінарної справи направити адвокату Особи-1 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України.
3. Дане рішення про закриття дисциплінарної справи стосовно адвоката Особи-1 направити особі, що ініціювала дисциплінарне провадження - ВКДКА.

Відповідно до ч.1 ст. 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду. Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ № 1-дп/26
про закриття дисциплінарної справи

15 січня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Сукач О.С., Фомінова Р.М., за участі голови дисциплінарної палати КДКА Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1, –

ВСТАНОВИЛА:

Рішенням № Х-016/2025 Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 17 жовтня 2025 року було частково задоволено скаргу директора ВША НААУ Савви Кузьменка на рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області від 30.01.2025 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-1.

Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі дисциплінарної палати від 30.01.2025 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-1 було скасоване та ухвалене нове рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-1.

Матеріали дисциплінарної справи направлено до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області на стадію розгляду дисциплінарної справи.

Порушуючи дисциплінарну справу за результатами перевірки доводів скарги директора ВША НААУ Савви Кузьменка, ВКДКА виходила з таких міркувань:

Відповідно до п.п. 11 Порядку про підвищення кваліфікації адвокатів України ВША НААУ готує і передає НААУ інформацію для розміщення в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами.

За поданою інформацією ВША НААУ адвокатом не підвищувалась кваліфікація протягом 2019-2023 років.

Відповідно до ч. 1 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Частиною 2 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що дисциплінарне провадження це процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Дисциплінарними проступками, згідно частини 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», є порушення вимог несумісності; порушення присяги адвоката України; порушення правил адвокатської етики; розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Відповідно до ст. 37 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон) дисциплінарне провадження складається з таких стадій: 1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; 2) порушення дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Процедуру здійснення дисциплінарного провадження на кожній із вказаних вище стадій врегульовано ст.ст.38,39,40,41 цього Закону.

На стадії проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката встановлюються наявність чи відсутність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Відповідно до ч.1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний:

- 1) дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики;
- 2) на вимогу клієнта надати звіт про виконання договору про надання правничої допомоги;
- 3) невідкладно повідомляти клієнта про виникнення конфлікту інтересів;
- 4) підвищувати свій професійний рівень;
- 5) виконувати рішення органів адвокатського самоврядування;
- 6) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правничої допомоги.

Відповідно до ст. 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення з'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України є обов'язковими до виконання всіма адвокатами.

Відповідно до абз.3 ст.11 Правил адвокатської етики, адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни в чинному законодавстві.

Відповідно до абз.2 ст.12 Правил адвокатської етики, адвокат зобов'язаний виконувати законні рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції, що не виключає можливості їх оскарження у встановленому законом порядку.

Відповідно до абз.1 ст. 65 ПАЕ, адвокат зобов'язаний виконувати рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції в спосіб, передбачений Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Відповідно до п.17 Порядку №111 підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням РАУ від 21.09.2019 р., та п.16 Порядку №63 підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням РАУ від 03.07.2021 р., всі адвокати, інформація про яких внесена до ЄРАУ, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію).

Перевіряючи висновки КДКА регіону, ВКДКА звертає увагу, що згідно зі ст.33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ст.2 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, дисциплінарним провадженням визнається процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Отже, визначальним при прийнятті рішення про порушення або відмову у порушенні дисциплінарної справи у дисциплінарній справі стосовно адвоката є встановлення у діях адвоката наявності чи відсутності ознак дисциплінарного проступку.

На етапі вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи КДКА не дає правової оцінки діям адвоката, з приводу яких надійшла скарга. На цій стадії КДКА з'ясовує наявність ознак дисциплінарного проступку як підстави для відкриття дисциплінарної справи, тоді як під час розгляду дисциплінарної справи КДКА вже надаватиме правову кваліфікацію того, що адвокату поставлено за провини та надавати оцінку наданим сторонами доказам.

До того ж сам факт відкриття дисциплінарної справи не вказує, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок; для такого висновку (чи для спростування того, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок) КДКА повинна з'ясувати усі обставини, що на етапі відкриття дисциплінарної справи зробити не може. Такого висновку дійшов Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у постанові від 20.02.2019 року по справі 822/570/17.

Таким чином, ВКДКА робить висновок, що в діях адвоката, які виразилися у не підвищенні кваліфікації за 2019-2023 рр., наявні ознаки: порушення правил адвокатської етики (а саме, статей 11,65 ПАЕ); неналежного виконання професійних обов'язків, визначених ст. 21 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (в частині дотримання правил адвокатської етики; підвищення свого професійного рівня та виконання рішень органів адвокатського самоврядування); невиконання рішень органів адвокатського самоврядування (а саме рішення РАУ від 21.09.2019 р. № 111, яким затверджено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція) та рішення РАУ від 03.07.2021 №63, яким затверджено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція) з наступними змінами та доповненнями.

Перевіривши факти, викладені у скарзі директора ВША НААУ Савви Кузьменка про порушення дисциплінарного провадження та притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката Особа-1 за не підвищення кваліфікації протягом 2019-2023 років, ознайомившись з усіма матеріалами дисциплінарного провадження, дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до наступного висновку:

Згідно зі статтею 7 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року №120 (далі - Положення №120), дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється в особливому порядку. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному покаранню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

За частинами першою, третьою статті 41 Закону №5076-VI за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи. Рішення дисциплінарної палати приймається більшістю голосів від її загального складу, крім рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, яке приймається двома третинами голосів від її загального складу.

При прийнятті рішення по даній справі, дисциплінарна палата КДКА Сумської області враховує висновки Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у постанові від 25.09.2025 року по справі №420/32072/23, які полягають у наступному:

«Скаржник доводить, що вказаний дисциплінарний проступок має триваючий характер і моментом його припинення є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, тому в межах спірних правовідносин не збіг установлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI річний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності і позивача правомірно притягнуто до дисциплінарної відповідальності за весь період непідвищення кваліфікації.

Надаючи оцінку наведеним у касаційній скарзі доводам та вимогам у межах вказаної підстави касаційного оскарження, колегія суддів керується таким.

Пунктом 4 частини першої статті 21 Закону №5076-VI, якому кореспондують положення статті 11 Правил адвокатської етики, пункт 16 Порядку №63 та ін., визначено обов'язок адвоката під час здійснення адвокатської діяльності підвищувати свій професійний рівень.

Правила, якими має послуговуватися адвокат з метою належного виконання цього обов'язку, унормовано Порядком №63.

Пунктом 23 Порядку №63 визначено, що звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року. Вищою школою адвокатури НААУ ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката. У разі відсутності необхідної кількості балів в заліковій картці обліку балів з підвищення кваліфікації адвоката Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката у КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в ЄРАУ, про вчинення інших порушень ці дані повинні бути враховані при розгляді дисциплінарної справи.

Отже, за змістом наведених правових норм, всі адвокати, інформація про яких внесена до ЄРАУ, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію). Належне виконання цього обов'язку передбачає потребу набрання адвокатом певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**.

Водночас Вища школа адвокатури НААУ веде особисту картку обліку залікових балів адвоката і в разі відсутності у цій картці необхідної кількості балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища

школа адвокатури зобов'язана проінформувати, зокрема, відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку.

Це означає, що у разі невиконання або неналежного виконання адвокатом обов'язку з підвищення кваліфікації, Вища школа адвокатури зобов'язана інформувати відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Нормативне запровадження такого інформування вочевидь має переслідувати певну легітимну мету зі зрозумілими і очікуваними наслідками.

З огляду на обставини цієї справи, варто констатувати, що інформація про порушення адвокатом Порядку №63 може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката.

Нормативний зміст положень розділу VI «Дисциплінарна відповідальність адвоката» Закону №5076-VI (статті 33-42), яким кореспондують норми Положення №120, визначає процедуру, за якою відомості, що можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, підлягають обов'язковій перевірці з вирішенням питання щодо наявності або відсутності підстав для порушення дисциплінарної справи щодо адвоката та подальшим її розглядом, за наявності для цього підстав, і ухваленням відповідного рішення. При цьому, Закон встановлює для дисциплінарного органу присічний строк в один рік для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності з моменту вчинення дисциплінарного проступку.

З іншого боку Закон №5076-VI не передбачає для дисциплінарного органу дискреції на власний розсуд протягом невизначеного періоду часу не реагувати на отриману інформацію, що може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, та, тим більше, без будь-яких часових обмежень використати її як підставу притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності в майбутньому.

Суд наголошує, що наразі йдеться про відомості щодо поведінки адвоката, які можуть вказувати на вчинення ним окремого дисциплінарного проступку, як у справі, що переглядається, де непідвищення позивачем кваліфікації розцінено саме таким чином (згідно з пунктом 193 спірного рішення, ВКДКА вбачає в цих діях дисциплінарні проступки триваючого характеру), а не як кваліфікуючу ознаку у межах оцінки іншого порушення (що за пунктом 23 Порядку №63, є обов'язковим для врахування).

Беручи до уваги наведене, колегія суддів дійшла висновку, що оскільки звітним періодом з виконання адвокатами обов'язку щодо підвищення кваліфікації є календарний рік, з 01 січня до 31 грудня кожного року, й у кожному разі відсутності в адвоката за такий період необхідної кількості балів Вища школа адвокатури НААУ зобов'язана інформувати, зокрема, відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку №63, то, якщо ця інформація може мати наслідком притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, встановлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI присічний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності - протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку, має застосовуватися щодо кожного з таких випадків.

Оскільки за обсягом установлених у справі обставин, рішення КДКА Одеської області, яке скасовано оскаржуваним рішенням ВКДКА від 27 жовтня 2023 року, прийнято 25 липня 2023 року, суд апеляційної інстанції дійшов правильного висновку, що на цей час строк притягнення позивача до дисциплінарної відповідальності за непідвищення кваліфікації за 2020 та 2021 роки минув, тому, застосовуючи до позивача дисциплінарне стягнення за непідвищення ним кваліфікації у 2022 році, що мало місце у межах установлених Законом строків, відповідач не мав правових підстав констатувати системність цього порушення як його кваліфікуючу ознаку.»

«З огляду на викладене, Верховний Суд вважає правильним висновок суду апеляційної інстанції про наявність правових підстав для визнання протиправним та скасування рішення ВКДКА від 27 жовтня 2023 року №Х-001/2023.

Посилання скаржника, як підставу касаційного оскарження, на неврахування апеляційним судом висновків, викладених у постанові від 09 серпня 2019 року у справі №1540/4358/18 щодо обрахування строку притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів у разі вчинення ними триваючих порушень, а також його доводи, що моментом припинення поставленого позивачеві у провину триваючого правопорушення, є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, колегія суддів відхиляє.»

Ч.1 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;

3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

Відповідно до ч.2 ст. 35 цього Закону адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Дисциплінарною палатою встановлено, що адвокат Особа-1 не виконала вимоги з підвищення кваліфікації за 2019-2023 роки. Адвокат самостійно здійснювала підвищення професійної кваліфікації, надала документи на підтвердження цього на 104 аркушах. Проте у профайлі адвоката Особи-1 в ЄРАУ відсутні відомості про виконання нею обов'язкових вимог з підвищення кваліфікації у період з 2019 по 2023 роки, вона не набрала певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**, що свідчить про наявність складу дисциплінарного проступку в її діях.

Вища школа адвокатури не інформувала раду адвокатів Сумської області та КДКА Сумської області про порушення адвокатом Особа-1 Порядку №63 **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Відповідно до ч.2 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» терміни притягнення адвоката Особи-1 за вчинені у 2019-2023 рр. дисциплінарні проступки сплинули, через що вона не може бути притягнута до дисциплінарної відповідальності.

Проаналізувавши встановлені обставини та оцінивши усі докази у справі, дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до висновку про наявність в діях адвоката Особа-1 складу дисциплінарного проступку, проте відсутні підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, оскільки на цей час строк притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за непідвищення кваліфікації за 2019-2023 роки минув.

У зв'язку з цим дисциплінарна палата КДКА Сумської області вважає за потрібне закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області одногосно (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особи-1 у зв'язку з закінченням терміну притягнення до дисциплінарної відповідальності.
2. Рішення про закриття дисциплінарної справи направити адвокату Особи-1 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України.
3. Дане рішення про закриття дисциплінарної справи стосовно адвоката Особи-1 направити особі, що ініціювала дисциплінарне провадження - ВКДКА.

Відповідно до ч.1 ст. 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду. Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

**РІШЕННЯ № 5-дп/26
про порушення дисциплінарної справи**

15 січня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Сукач О.С., Фомінова Р.М., за участі голови Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати відомості, викладені у скарзі Особа-1 на дії адвоката Особа-2, яка надійшла до КДКА Сумської області **23.12.2025 року**, матеріали перевірки та довідку голови дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Сергєєвої С.А., по суті порушених питань –

встановила:

Головою дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Сергєєвою Світланою Анатоліївною проведено перевірку відомостей, викладених в зазначеній скарзі.

За результатами перевірки Сергєєвою Світланою Анатоліївною складено довідку, згідно з якою вона вважає, що в діях адвоката Особа-2 наявні ознаки дисциплінарного проступку.

Результати перевірки повідомлені Сергєєвою Світланою Анатоліївною на засіданні дисциплінарної палати та обговорені членами палати.

В ході перевірки встановлено:

До КДКА Сумської області **23.12.2025** р. надійшла скарга Особи-1, в якій він ставить питання про притягнення адвоката Особи-2 до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку.

В скарзі зазначається, що 26.06.2025 року між Особа-1 та адвокатом Особа-2 було укладено Договір про надання правничої допомоги № 26/06.

На виконання умов Договору ним було сплачено гонорар адвокату у наступному порядку: 10 000 (десять тисяч) гривень – перераховано безготівковим шляхом 26.06.2025 року, 3 000 (три тисячі) доларів США – передано готівкою.

На підтвердження передачі грошових коштів у доларах США додані виписки з особового валютного рахунку про зняття готівки: 03.07.2025 – 900 у.о., 04.07.2025 – 900 у.о., 20.08.2025 – 1293 у.о.

Адвокат, у порушення вимог фінансової дисципліни, не надав належним чином оформленої квитанції про прийняття готівкових коштів.

Предметом укладеного Договору була підготовка документів та правовий супровід процедури оформлення інвалідності його дружини, а також подальше оформлення документів щодо встановлення догляду за нею відповідно до наявних медичних показань.

Як зазначає заявник, адвокат Особа-2 запевняв його у своїй фаховості та можливості оперативно вирішити дане питання у правовому полі.

Проте, після укладення договору Адвокат не надав жодного алгоритму дій, не проаналізував медичну документацію та не підготував жодного звернення до закладів охорони здоров'я, чи органів соціального захисту.

Замість професійного представництва, адвокат через повідомлення у Вайбер повідомляв, що «процес іде», хоча ним не було подано жодної заяви ані від імені скаржника, ані від імені його дружини.

Усвідомивши, що послуги фактично не надаються, 20.11.2025 року скаржник звернувся до адвоката з вимогою про повернення коштів. Адвокат частково визнав свою провину та повернув 50 000 (п'ятдесят тисяч) гривень.

15.12.2025 скаржником було направлено заяву про розірвання договору з вимогою про повернення коштів, та надання акту виконаних робіт.

Вважає, що адвокат прийнявши на себе зобов'язання за укладеним договором та отримавши грошові кошти, допустив бездіяльність, за що його необхідно притягти до відповідальності.

До скарги додано:

- копію договору про надання правової допомоги від 26.06.2025 № 26/06;
- копію додаткової угоди № 1 до договору про надання правової допомоги № 26 від 26/06 від 26.06.2025 р., на підставі п. 1 якої визначено: дана додаткова угода визначає порядок уплати юридичних послуг (гонорару) Адвокату за надання правової допомоги щодо захисту інтересів у процесі, пов'язаному з застосуванням статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу». Адвокат зобов'язується у термін не більше двох місяців до 26.08.2025 року вирішити питання щодо розгляду та призначення інвалідності його дружині Особи-3; п. 2 Вартість послуг зазначено: назва послуги – Представництво інтересів Особа-1. Примітки – Супроводження розгляду питання щодо призначення інвалідності за станом здоров'я Особи-3. Вартість – 3000 USD;
- копію заяви про розірвання договору, повернення сплачених коштів, надання акту виконаних робіт;
- копію паспорту скаржника та його військового квитка;
- копію довідки форми 5.

23.12.2025 року головою дисциплінарної палати КДКА Сумської області Сергєєвою С.А. було направлено для ознайомлення скаргу Особа-1 з додатками адвоката Особи-2 та запропоновано йому надати пояснення в строк до 05.01.2026.

Станом на час розгляду скарги на засіданні дисциплінарної палати 15.01.2026 року, не зважаючи на ті обставини, що встановлений строк на подачу пояснення сплинув, пояснення до КДКА за поданою скаргою адвокат Особа-2 не надав.

Крім того, рішенням дисциплінарної палати КДКА Сумської області від 19.06.2025 р. Особа-2 був притягнутий до дисциплінарної відповідальності та до нього було застосовано дисциплінарне стягнення у виді зупинення права на зайняття адвокатською діяльністю строком на 3 місяці. Таким чином, в період з 19.06.2025 р. по 19.09.2025 р. Особа-2 не мав права здійснювати адвокатську діяльність та укладати відповідні договори.

Таким чином, укладаючи договір про надання правової допомоги 26.06.2025 № 26/06, визначаючи умови його виконання – у термін не більше двох місяців до 26.08.2025 року, адвокатом проігноровані рішення органів адвокатського самоврядування, а саме - зупинення права на зайняття адвокатською діяльністю строком на 3 місяці відповідно до рішення дисциплінарної палати КДКА Сумської області від 19.06.2025 р.

Враховуючи зазначені обставини вбачаємо за необхідність вирішити питання про порушення дисциплінарної справи за скаргою Особа-1 на бездіяльність адвоката Особи-2 в зв'язку з наступним:

Надзвичайна важливість функціонального навантаження адвокатури вимагає від адвокатів слідування високим етичним стандартам поведінки. При цьому специфіка, комплексний характер обов'язків, що покладені на адвокатуру, обумовлюють необхідність збалансування засад служіння

адвоката інтересам окремого клієнта та інтересам суспільства в цілому, дотримання принципів законності і верховенства права.

[Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»](#) передбачає дотримання Правил адвокатської етики (далі - Правила) як одного з основних професійних обов'язків адвоката.

Згідно ст. 26 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання [правничої допомоги](#).

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», договір про надання [правничої допомоги](#) - домовленість, за якою одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується здійснити захист, представництво або надати інші види [правничої допомоги](#) другій стороні (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання [правничої допомоги](#) та фактичні витрати, необхідні для виконання договору. Аналогічні положення закріплені у ст. 14 Правил адвокатської етики.

Статтею 26 Правил адвокатської етики передбачено, що адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про його законні права та обов'язки. Адвокат повинен з розумною періодичністю інформувати клієнта про хід та результати виконання доручення і своєчасно відповідати на запити клієнта про стан його справи. Інформація має подаватися клієнту в обсязі, достатньому для того, щоб він міг приймати обґрунтовані рішення стосовно суті свого доручення та його виконання.

У статті 27 Правил адвокатської етики зазначено, що кожному дорученню, незалежно від розміру обумовленого гонорару, адвокат повинен приділяти розумно необхідну для його успішного виконання увагу.

При виконанні доручення адвокат зобов'язаний використати всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту або представництва.

Адвокат повинен намагатися оперативно виконувати доручення клієнта, визначених в договорі про надання правової допомоги, дотримуючись при цьому всіх інших вимог, що пред'являються законом і Правилами.

Відповідно до абзацу 2 ст. 11 Правил адвокатської етики, адвокат зобов'язаний надавати професійну правничу (правову) допомогу клієнту, здійснювати його захист та представництво компетентно і добросовісно, що передбачає знання відповідних норм права, наявність необхідного досвіду їх застосування, доскональність у врахуванні всіх обставин, що стосуються доручення клієнта та можливих правових наслідків його виконання, ретельну підготовку до виконання доручення.

Стаття 12-1 Правил адвокатської етики визначає, що адвокат повинен бути добропорядним, чесно та гідно виконувати свої професійні обов'язки.

Відповідно до рішення №14 від 14.02.2020 року Національної асоціації адвокатів України «Про повноваження адвоката на період зупинення права на заняття адвокатською діяльністю» у разі застосування до адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на певний строк, такий адвокат, виходячи з принципу пріоритету інтересів клієнта та принципу чесності і добропорядної репутації, **має негайно проінформувати клієнта щодо обсягу своїх повноважень** (неможливості здійснювати адвокатську діяльність до спливу строку дії дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю) як на стадії прийняття доручення, так і на стадії виконання доручення. Адвокат у разі застосування до нього дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю, зобов'язаний проінформувати клієнта про настання обставин, що зумовлюють неможливість надання правової допомоги (здійснення адвокатської діяльності) на строк дії дисциплінарного стягнення (статті 8, 12-1, 26, 27 ПАЕ).

Таким чином, адвокат Особа-2 уклавши договір про надання правничої допомоги з Особою-1., не приділив розумно необхідної уваги для успішного виконання доручення скаргника, не забезпечив надання своєму клієнту ефективної професійної правової допомоги, оскільки не виконав умови договору, не попередив клієнта про зупинення його адвокатської діяльності, не подав звіт про надані послуги, що свідчить про те, що адвокат діяв недобросовісно та не мав наміри виконувати прийняті на себе за договором обов'язки, та здійснював адвокатську діяльність в період зупинення адвокатської діяльності на підставі рішення про притягнення його до дисциплінарної відповідальності та застосованого стягнення у виді

зупинення адвокатської діяльності. Своїми діями адвокат створив для скаржника умови невизначеності та нерозуміння суті наданих послуг та фактично не виконав умови договору.

Згідно ч. 1 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Відповідно до ч. 1 ст. 37 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарне провадження складається з таких стадій: 1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; 2) порушення дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Відповідно до статей 38, 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарну справу відносно адвоката може бути порушено за наявності підстав для порушення дисциплінарної справи. Підставою для порушення дисциплінарної справи є наявність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Проаналізувавши доводи скарги, додані документи до скарги, відсутність пояснень адвоката Особи-2 дисциплінарна палата КДКА Сумської області вважає, що в діях адвоката Особи-2 вбачаються ознаки дисциплінарного проступку. Зазначені обставини є підставою для винесення рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-2.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області більшістю голосів (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Порушити дисциплінарну справу відносно адвоката Особа-2 у зв'язку з наявністю в його діях ознак дисциплінарного проступку, розгляд якої призначити на 16-30 годину 12.02.2026 року в приміщенні КДКА Сумської області за адресою: м. Суми, вул. Петропавлівська, 68.

2. Рішення про порушення дисциплінарної справи направити Особі-2 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України, або вручити особисто, або направити на електронну адресу, зазначену в профайлі адвоката.

3. Дане рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-2 направити особі, яка ініціювала дисциплінарне провадження – Особа-1.

Відповідно ст. 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду.

Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергесва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ № 6-дп/26
про порушення дисциплінарної справи

15 січня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Сукач О.С., Фомінова Р.М., за участі голови Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати відомості, викладені у скарзі Особа-1 від 01.11.2025р. на дії адвоката Особа-2, яка надійшла до КДКА Сумської області 04.11.2025 року, матеріали перевірки та довідку члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Дяченка Ю.В., по суті порушених питань –

встановила:

Членом дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Дяченком Юрієм Васильовичем проведено перевірку відомостей, викладених в зазначеній скарзі.

За результатами перевірки Дяченком Юрієм Васильовичем складено довідку, згідно з якою він вважає, що в діях адвоката Особа-2 відсутні ознаки дисциплінарного проступку.

Результати перевірки повідомлені Дяченком Юрієм Васильовичем на засіданні дисциплінарної палати та обговорені членами палати.

В ході перевірки встановлено:

До КДКА Сумської області 04.11.2025р. надійшла скарга Особа-1, датована 01.11.2025р. щодо можливого конфлікту інтересів між адвокатом Особа-2 та нею при наданні ним правової допомоги її колишньому чоловіку Особи-3.

У скарзі Особа-1 зазначається, що 30.03.2021р. між адвокатом Особа-2 та на той час чоловіком Особа-1 Особою-3 було укладено договір №023 про надання правничої допомоги.

30.07.2021р. між нею та адвокатом Особа-2 також було укладено договір про надання їй правової допомоги №033.

Згідно п.1 цього договору адвокат прийняв на себе зобов'язання надати Особа-1 правову допомогу в обсязі та на умовах, передбачених договором, а вона зобов'язувалась оплатити йому надані послуги.

Адвокат зобов'язувався представляти її інтереси у всіх державних та інших підприємствах, установах, організаціях, в тому числі у Державній архітектурно-будівельній інспекції України та її структурних підрозділах, реєстраційних службах, органах нотаріату, органах внутрішніх справ, структурних підрозділах прокуратури України, та інших правоохоронних органах, в судах та в ще в багатьох інстанціях.

17.03.2023р. рішенням Роменського міськрайонного суду Сумської області шлюб між Особа-1 та її чоловіком Особою-3 було розірвано.

При цьому інтереси Особи-3 в суді представляв адвокат Особа-2 згідно укладеного 30.07.2021р. між ними договору про надання правничої допомоги.

Скаржниця пояснює, що під час розірвання шлюбу вона не звернула уваги, що між нею та адвокатом Особа-2 також існує договір про надання ним їй правової допомоги.

На даний час у Святошинському районному суді м. Києва слухається справа за позовною заявою Особа-1 до Особи-3 про стягнення аліментів на утримання дітей та про визначення їх місця проживання. Інтереси Особи-3 в даному процесі представляє адвокат Особа-2

Особа-1 вважає, що участь адвоката Особи-2 в цьому процесі являється порушенням принципу конфлікту інтересів.

Адвокат Особа-2 надав письмові пояснення від 14.11.2025 р., в яких зазначає, що після укладання договору про надання правової допомоги Особа-1 він жодного разу не надавав їй будь-якої правової допомоги, а Особа-1 жодного разу не виплачувала йому гонорар за надання правової допомоги.

До того ж він також не пам'ятає про укладений колись договір про надання правової допомоги Особа-1

Вважає обставини, викладені в скарзі, надуманими та такими, що не підтверджуються доказами.

На переконання адвоката Особи-2, він не вчиняв жодних неетичних дій відносно адвоката Особа-1, тому просить відмовити у порушенні дисциплінарної справи за її скаргою.

08.01.2026 р. від Особа-1 надійшли пояснення від 07.01.2026 р. до скарги, в яких Особа-1 пояснює, що починаючи з 2021 року вона довіряла Особі-2 конфіденційну інформацію про себе та свою родину, яка була необхідною в той момент, надавала йому особисту інформацію про себе, чоловіка, дітей, в тому числі відомості особистого та сімейного характеру. Станом на 2021 р. інтереси з Особою-3 інтереси були спільними, адвокат Особа-2 надавав правничу допомогу їхній родині і був повіреном у всі аспекти їх спільного, а потім і окремого життя.

На даний момент вона вважає, що в діях адвоката Особи-2 має прояв конфлікт інтересів під час надання правничої допомоги Особі-3 при розгляді позовної заяви про визначення місця проживання малолітніх дітей з нею та стягнення аліментів.

Вважає, що адвокат Особа-2, представляючи інтереси Особи-3 в справі щодо визначення місця проживання дітей та стягнення аліментів, мав поставити її заздалегідь до відома та отримати її письмову згоду на представлення інтересів Особи-3 для уникнення конфлікту інтересів, чого не зробив.

Перевіривши викладені у скарзі Особа-1 обставини, ознайомившись із письмовими поясненнями адвоката Особи-2 та доданими сторонами дисциплінарного провадження доказами, дисциплінарна палата прийшла до висновків про наявність в діях адвоката Особи-2 ознак дисциплінарного проступку, які полягають у можливому порушенні адвокатом Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правил адвокатської етики, а саме:

Відповідно до ч. 1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватись присяги адвоката України та правил адвокатської етики. Адвокату заборонено використовувати свої права всупереч правам, свободам та законним інтересам клієнта.

Відповідно до ч.2 ст.11 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», приймаючи присягу, адвокат присягає у своїй адвокатській діяльності дотримуватися принципів верховенства права, законності, незалежності та конфіденційності, правил адвокатської етики, чесно і сумлінно забезпечувати право на захист та надавати правову допомогу відповідно до Конституції і законів України, з високою відповідальністю виконувати покладені на нього обов'язки, бути вірним присязі.

Частина 1 ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає, що адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів. Дана норма кореспондується з ч. 1 ст. 7 Правил адвокатської етики, згідно якої у своїй професійній діяльності адвокат зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав та законних інтересів фізичних юридичних осіб, дотримуватись чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності.

Відповідно до ч. 3 ст. 7 Правил адвокатської етики, адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Відповідно до ч.1 ст. 10 Правил адвокатської етики, дотримання принципу конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту та представництва. Тому збереження конфіденційності будь-якої інформації, яка визначена як предмет адвокатської таємниці Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», або становить персональні дані про фізичну особу, які охороняються законодавством з питань захисту персональних даних, є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком щодо клієнта і тих осіб, кого ця інформація стосується. Частина 2 цієї статті 10 Правил встановлює, що дія принципу конфіденційності не обмежена в часі.

Відповідно до ч.1 статті 9 Правил адвокатської етики є неприпустимим конфлікт інтересів – суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками перед клієнтом, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи не вчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності.

Відповідно до статті 20 Правил адвокатської етики адвокат не має права прийняти доручення, якщо інтереси клієнта об'єктивно суперечать інтересам іншого клієнта, з яким адвокат пов'язаний договором про надання правової допомоги. Адвокат не має права прийняти доручення також якщо конфлікт інтересів пов'язаний з тим, що адвокат отримав від іншого клієнта конфіденційну інформацію, що охоплюється предметом адвокатської таємниці або захищається законодавством в інший спосіб, яка має перспективу бути використаною при наданні правової допомоги новому клієнту. Обмеження, передбачені цією статтею, не застосовуються в конкретному випадку за письмовою згодою клієнта (клієнтів), інтереси якого (яких) представляє адвокат та є суперечливими.

Стаття 22 Правил встановлює, що адвокат не повинен приймати доручення, виконання якого може призвести до розголошення відомостей, що складають предмет адвокатської таємниці, крім випадків наявності письмової згоди клієнта, зацікавленого в збереженні конфіденційності такої інформації. У випадку відмови від прийняття доручення, адвокат зобов'язаний зберігати конфіденційність інформації, що стала йому відома від клієнта або іншої особи, яка звернулась в інтересах клієнта з пропозицією укладення договору. Отримані в процесі цього відомості складають окремий предмет адвокатської таємниці.

Згідно ст. 66 Правил адвокатської етики, за порушення Правил адвокатської етики до адвоката можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності в порядку, передбаченому чинним законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність, а також актами Національної асоціації адвокатів України.

Дисциплінарною палатою КДКА Сумської області встановлено, що адвокатом Особа-2 у 2021 році було укладено два окремі договори про надання правової допомоги : договір №023 від 30.03.2021р. між адвокатом Особа-2 та на той час чоловіком Особою-3.; договір №033 від 30.07.2021р. між адвокатом Особа-2 та Особа-1

Враховуючи ці обставини, вважаємо, що адвокат Особа-2, укладаючи угоди з Особою-3 на представництво його інтересів в Роменському міськрайонному суді Сумської області у справі про розірвання шлюбу між Особа-1 та її чоловіком Особою-3, та у Святошинському районному суді м. Києва у справі за позовною заявою Особа-1 до Особи-3 про стягнення аліментів на утримання дітей та про визначення їх місця проживання, повинен був передбачати вірогідність конфлікту інтересів.

Згідно ч. 1 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Відповідно до ч. 1 ст. 37 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарне провадження складається з таких стадій: 1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; 2) порушення дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Відповідно до статей 38, 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарну справу відносно адвоката може бути порушено за наявності підстав для порушення

дисциплінарної справи. Підставою для порушення дисциплінарної справи є наявність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Проаналізувавши встановлені обставини, дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області приходить до висновків про наявність в діях адвоката Особа-2 ознак порушення ч.1 ст.4, ст.11, ч.1 ст.21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», абз. 1, 3 ст. 7, ст. 9, абз. 1,2 ст. 10, ст.20, ст.21 Правил адвокатської етики. Зазначені обставини є підставою для винесення рішення про порушення дисциплінарної справи.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області більшістю голосів (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Порушити дисциплінарну справу відносно адвоката Особа-2 у зв'язку з наявністю в його діях ознак дисциплінарного проступку, розгляд якої призначити на 16-30 годину 12.02.2026 року в приміщенні КДКА Сумської області за адресою: м. Суми, вул. Петропавлівська, 68.

2. Рішення про порушення дисциплінарної справи направити Особі-2 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України, або вручити особисто, або направити на електронну адресу, зазначену в профайлі адвоката.

3. Дане рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-2 направити особі, яка ініціювала дисциплінарне провадження – Особі-1.

Відповідно ст. 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду.

Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ № 4-дп/26
про притягнення до дисциплінарної відповідальності

15 січня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Сукач О.С., Фомінова Р.М., за участі голови Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати дисциплінарну справу відносно адвоката Особа-1, -

встановила:

Рішенням дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області від 26 грудня 2025 року була порушена дисциплінарна справа стосовно адвоката Особа-1 за скаргою Особа-2.

Розгляд дисциплінарної справи було призначено на 15 січня 2026 року о 16-30 годині в приміщенні КДКА Сумської області по вул. Петропавлівській, 68 в м. Суми.

Адвокат Особа-1 та скаржник адвокат Особа-2 були повідомлені про місце, дату та час розгляду дисциплінарної справи та запрошені на засідання дисциплінарної палати КДКА Сумської області 15.01.2026 р.

Скаржник адвокат Особа-2 на засідання дисциплінарної палати 15.01.2026 року не прибув, про причини неприбуття на засідання дисциплінарну палату не повідомив.

Адвокат Особа-1 на засідання дисциплінарної палати 15.01.2026 р. не прибула, на електронну адресу голови дисциплінарної палати КДКА Сумської області Сергєєвої С.А. надіслала додаткові пояснення, в яких повідомила, що на даний час вона припинила дію договору про правничу допомогу ТОВ «ЮТС-Агропродукт» і зупинила адвокатську діяльність, тому вважає, що немає підстав для її притягнення до дисциплінарної відповідальності. Повідомила, що не зможе прийняти участь у розгляді дисциплінарної справи, проте на відкладенні розгляду справи не наполягала.

У відповідності до частини 2 статті 40 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» неявка адвоката чи особи, яка ініціювала питання дисциплінарної відповідальності адвоката, на засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин за умови наявності доказів завчасного повідомлення зазначених осіб про місце, день і час засідання не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи.

Дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області вважає за можливе розглянути дисциплінарну справу за наявними в ній матеріалами.

В результаті перевірки відомостей, викладених у зазначеній скарзі, встановлено наступне:

До КДКА Сумської області надійшла скарга адвоката Особа-2, в якій він просить притягти до дисциплінарної відповідальності адвоката Особа-1 та позбавити її права на зайняття адвокатською діяльністю за одноразове грубе порушення правил адвокатської етики.

У своїй скарзі адвокат Особа-2 зазначає наступне.

Особа-2 є представником фізичних осіб власників земельних часток-паїв у справах про розірвання договорів оренди ТОВ «ЮТС-Агропродукт».

Адвокат Особа-1 є представником ТОВ «ЮТС-Агропродукт».

Усі розглянуті судом першої інстанції справи вирішено не на користь ТОВ «ЮТС-Агропродукт». Судом задоволені позовні вимоги громадян та розірвані договори оренди з ТОВ «ЮТС-Агропродукт». Судом апеляційної інстанції частина рішень залишена без змін, решта справ знаходиться на розгляді.

Адвокату Особа-2 стало відомо, що адвокат Особа-1 зверталася до ГУ ДПС у Херсонській області із адвокатським запитом щодо декларування адвокатом Особа-2 доходів, перебування на податковому обліку та сплати податків.

14.08.2025 р. адвокату Особа-2 зателефонували з ГУ ДПС у Херсонській області та повідомили, що на підставі адвокатського запиту Особа-1 від 31.07.2025 р. №4 щодо нього проводиться камеральна перевірка та йому запропоновано надати пояснення.

Адвокат Особа-2 вважає, що вищевказані дії адвоката Особа-1 є незаконними та неетичними, адже адвокат звернулася за отриманням особистих даних адвоката щодо задекларованих доходів та сплати податків за 2025р.

У зв'язку з цим адвокат Особа-2 просить позбавити адвоката Особа-1 права на зайняття адвокатською діяльністю за одноразове грубе порушення правил адвокатської етики.

12.09.2025 р. адвокат Особа-2 звернувся до Ради адвокатів Сумської області щодо вжиття заходів мирного врегулювання конфлікту між адвокатами.

У поясненнях від 16.09.2025 р. адвокат Особа-1 зазначає, що згідно Додаткової угоди від 01.07.2025 р. вона отримала повноваження від ТОВ «ЮТС-Агропродукт» на подання адвокатського запиту до органів ДПС щодо декларування Особа-2, як адвокатом, доходів, перебування на податковому обліку та сплати податків.

Згідно рішення Ради адвокатів Сумської області № 9/2 від 24.09.2025р. «Про вжиття заходів мирного врегулювання конфліктної ситуації між адвокатами» прийняті радою адвокатів заходи щодо примирення адвокатів позитивного результату не досягли та примирення між адвокатами не досягнуто.

При цьому адвокат Особа-2 звертає увагу на те, що адвокат Особа-1 у адвокатському запиті до ГУ ДПС не ставила питання щодо наявності офіційних доходів його клієнтів для визначення їх платоспроможності, та щодо здійснення фактичної оплати за надання правничої допомоги.

Наголошує, що адвокат Особа-1 звернулася саме за отриманням особистих даних адвоката Особи-2 щодо задекларованих доходів та сплати податків за 2025 рік, знаючи, що адвокати України як самозайняті особи звітують до 1 травня року, що настає за звітним, тобто, за отримані доходи за 2025 рік звітують тільки навесні 2026 року.

Вважає, що своїми діями адвокат Особа-1 навмисно чинила тиск на нього як на адвоката, оскільки практичного значення для справ з ТОВ «ЮТС-Агропродукт» зазначений запит не має, і жодних відомостей ДПС на цей запит надати не може.

Більш того, адвокат Особа-1 у ситуації, що склалася, не відчуває жодних докорів сумління і вважає за норму ті дії, які були нею вчинені. Натомість, вона вважає репліку адвоката Особи-2 в зверненні щодо мирного врегулювання, що вона не є податковим агентом та не може здійснювати нагляд за порядком сплати адвокатами податків та зборів, як висловлену ним в некоректній, образливій формі з переходом на особистості.

Адвокат Особа-2 вважає дії адвоката Особа-1 грубим, невмотивованим порушенням абз. 3 ст. 12, ст. 25, ст. 50 Правил адвокатської етики.

До скарги адвокатом Особа-2 додані копії документів: адвокатського запиту Особа-1; відповіді ГУ ДПС у Херсонській області; ордеру Особа-1 на представництво інтересів ТОВ «ЮТС-Агропродукт»; звернення Особи-2 щодо мирного врегулювання; пояснень Особа-1; рішення Ради адвокатів Сумської області; посвідчення учасника бойових дій - ветерана війни; свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката; докази направлення скарги Особа-1

Адвокатом Особа-2 подані додаткові пояснення до скарги від 30.09.2025р., в яких він зазначає, що 29.09.2025 р. поштовим врученням отримав скаргу ТОВ «ЮТС-Агропродукт» до КДКА Херсонської області на його дії, суть якої полягає в тому, що він здійснює тиск на адвоката Особа-1

Просить долучити до матеріалів дисциплінарного провадження як доказ того, що на нього здійснюється системний тиск як з боку Особа-1, так і з боку її клієнта ТОВ «ЮТС-Агропродукт», із залученням інших адвокатів:

- скаргу ТОВ «ЮТС-Агропродукт»;
- адвокатський запит Особи-3 до ГУ ДПС у Херсонській області аналогічного змісту за запитом Особа-1;
- відповідь ГУ ДПС у Херсонській області на адвокатський запит Особи-4.

27.10.2025 року адвокатом Особа-2 подані додаткові пояснення до скарги на дії адвоката, в яких він посиляється на пояснення адвоката Особа-1 від 20.10.2025 р. щодо того, що у справі № 650/3190/25, №650/3194/25, що перебували в провадженні Великоолександрівського районного суду Херсонської області, як представник ТОВ «ЮТС-Агропродукт» вона не вступала, апеляційні скарги й інші процесуальні документи не готувала та не направляла, а тому з їх змістом та додатками не знайома, доступу в підсистемі Електронний суд до вказаних справ не має.

З урахуванням цього адвокат Особа-2 робить висновок, що запит до органів ДПС адвокат Особа-1 направила саме з ціллю тиску на нього як на адвоката.

Хоча адвокат Особа-1 зазначає, що адвокатський запит стосується заявлених до стягнення скаргником витрат на правничу допомогу у конкретних судових справах та жодним чином не стосується особистих даних конкретної особи, однак він не містить жодної запитуваної інформації щодо факту сплати позивачами по справі послуг адвоката, а стосується конкретних відомостей про особисті дані адвоката Особи-2. До судових справ з ТОВ «ЮТС-Агропродукт» зазначені запити жодного відношення не мають.

Адвокатом Особа-1 20.10.2025 р. надані письмові пояснення на скаргу адвоката Особи-2. У своїх письмових поясненнях від 20.10.2025р. адвокат Особа-1 зазначає, що дійсно робила адвокатський запит до податкового органу щодо належного оподаткування доходів адвокатом Особа-2

Адвокат Особа-1 наголошує, що між нею та ТОВ «ЮТС-Агропродукт» укладено договір про надання правничої допомоги від 22.04.2025р.

01.07.2025р. до вказаного договору було укладено Додаткову угоду. Згідно п. 2 додаткової угоди, серед іншого, адвоката Особа-1 було уповноважено на підготовку та направлення адвокатських запитів до органів ДПС щодо належного оподаткування доходів адвоката Особи-2, що були отримані від його професійної діяльності.

На переконання адвоката Особа-1, вона не вчиняла жодних неетичних дій відносно адвоката Особи-2, тому просить відмовити у порушенні дисциплінарної справи за скаргою.

Перевіривши обставини, викладені у скарзі адвоката Особи-2 із доданими до неї доказами, та додаткових поясненнях до скарги від 30.09.2025 р. та від 27.10.2025 р., ознайомившись з письмовими поясненнями та додатковими поясненнями від 13.01.2026 р. адвоката Особа-1 і доданими до нього документами, дисциплінарна палата КДКА Сумської області прийшла до наступного висновку:

Відповідно до ч.1 ст. 4 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закону) адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Відповідно до п. 1 ч.1 ст.20 Закону під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, правилами адвокатської етики та договором про надання правничої допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правничої допомоги, зокрема: звертатися з адвокатськими запитами, у тому числі щодо отримання копій документів, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб).

Відповідно до п.1 ч. 1 ст. 21 Закону під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики.

Відповідно до ч.1 ст. 24 Закону адвокатський запит - письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правничої допомоги клієнту.

Згідно ст. 26 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги. Зміст договору про надання правничої допомоги не може суперечити Конституції України та законам України, інтересам держави і суспільства, його моральним засадам, присязі адвоката України та правилам адвокатської етики.

Пунктом 2 частини 1 статті 28 Закону адвокату, адвокатському бюро або адвокатському об'єднанню забороняється укласти договір про надання правничої допомоги і він зобов'язаний відмовитися від виконання договору, укладеного адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням, у разі, якщо результат, досягнення якого бажає клієнт, або засоби його досягнення, на яких він наполягає, є протиправними, суперечать моральним засадам суспільства, присязі адвоката України, правилам адвокатської етики.

Стаття 7 Правил адвокатської етики визначає, що у своїй професійній діяльності адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав та законних інтересів клієнта, дотримуючись чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності.

Адвокат не може давати клієнту поради, свідомо спрямовані на полегшення вчинення правопорушень, або іншим чином умисно сприяти їх вчиненню його клієнтом або іншими особами.

Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Стаття 12 ПАЕ передбачає, що всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.

Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на обмеження незалежності адвокатської професії, честі, гідності та ділової репутації своїх колег, підрив престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Стаття 25 ПАЕ визначає, що адвокату категорично забороняється використовувати при виконанні доручення клієнта незаконні та неетичні засоби, зокрема спонукати свідків до надання завідомо неправдивих показань, вдаватися до протизаконних методів тиску на протилежну сторону чи свідків (погроз, шантажу тощо), використовувати свої особисті зв'язки (чи в окремих випадках особливий статус) для впливу прямо або опосередковано на суд або інший орган, перед яким він здійснює представництво або захист інтересів клієнтів, використовувати інформацію, отриману від колишнього клієнта, конфіденційність якої охороняється законом, використовувати інші засоби, що суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Ст. 50 Правил адвокатської етики визначає, що відносини між адвокатами повинні будуватися на засадах взаємної поваги, дотримання професійних прав адвокатів та гарантій професійної діяльності, слідування принципам адвокатської діяльності, передбаченим Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", Правилами, рішеннями З'їзду, актами РАУ, НААУ.

Корпоративна єдність адвокатів вимагає від них взаємної довіри та співпраці на користь їх клієнтів, зокрема уникнення штучного породження чи поглиблення конфліктів між клієнтами. При цьому принцип пріоритетності інтересів клієнта має перевагу перед міркуваннями корпоративної єдності.

Отже, дисциплінарна палата КДКА Сумської області встановила, що адвокат Особа-1 підготувала й надіслала до ГУ ДПС у Херсонській області запит про отримання інформації щодо належного оподаткування доходів адвоката Особи-2 від його професійної діяльності, яка є конфіденційною і жодним чином не відноситься до судових справ за участі ТОВ «ЮТС-Агропродукт», які розглядалися Великоолександрівським районним судом Херсонської області.

Проаналізувавши зазначені обставини та оцінивши усі докази у справі, вважаємо встановленим порушення адвокатом Особою-1 ч.1 ст.4, п.1 ч.1 ст.20, п.1 ч.1 ст.21, ч.1 ст. 24, ст.26, п.2 ч.1 ст.28 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ст. 7, ст. 12, ст. 25, ст.50 Правил адвокатської етики, що у відповідності до ст. 34 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» є підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до ч.1 ст.33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Статтею 34 Закону передбачено, що підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Статтею 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень: 1) попередження; 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; 3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Відповідно до ст. 66 Правил адвокатської етики, за порушення Правил адвокатської етики до адвоката можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності в порядку, передбаченому чинним законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність, а також актами Національної асоціації адвокатів України.

Відповідно до ст.67 Правил адвокатської етики при застосуванні дисциплінарних стягнень за порушення Правил адвокатської етики дисциплінарні органи адвокатури мають виходити із загальних засад юридичної відповідальності, зокрема, повинні застосовувати заходи дисциплінарної відповідальності лише за винні правопорушення.

Визначаючи вид дисциплінарного стягнення, приймаються до уваги обставини вчинення проступку та його наслідки, особа адвоката Особа-1, а саме те, що вона до дисциплінарної відповідальності притягується вперше.

Вважаємо, що незважаючи на внесення до Єдиного реєстру адвокатів України відомостей щодо зупинення адвокатом Особою-1 права на зайняття адвокатською діяльністю, остання має статус адвоката, оскільки має свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. У зв'язку з цим на неї розповсюджуються права та обов'язки адвоката, зокрема, дотримання правил адвокатської етики. Тим більше, що зазначені вище дії адвокат Особа-1 вчинила під час здійснення нею адвокатської діяльності.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області одногосно (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Притягнути адвоката Особа-1 до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку із застосуванням до неї дисциплінарного стягнення у виді попередження.
2. Рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності направити адвокату Особі-1 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України, або направити на електронну адресу, зазначену в профайлі адвоката, або вручити особисто.

3. Дане рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката Особи-1 направити особі, що ініціювала дисциплінарне провадження, - адвокату Особи-2.

Відповідно до ч.1 ст. 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду.

Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко